

[Faint, illegible handwritten text on a large sheet of paper, possibly bleed-through from the reverse side.]

1
14
2.
3.
4.
5.
6.

1719.

1926
= Beckius, Caspar Sebastianus: De lege non obligante.
2 Sumpl. 1719^a 1751.

2. Beckius, Caspar Sebastianus: Commentatio . . .
in legem univ. Cad: si quis imperatori maledice-
rit.

3. Brucknerus, Guilielmus Hieronymus: De codice Theo.
Dossano ejusque in Corree Justinianeo usu.

4. Brucknerus, Guil. Hieron., Fac. jus. protocoanus:
adlectionem salutem, et Lecto Christophoro
Gerhardo . . . recitandum . . . innotet pariterque
Christianis non esse licitum jurare, nisi in
causa necessitatis . . . ostendit.

5. Brucknerus, Guilielmus Hieronymus: De praescrip-
tione pignorum vel hypothecarum

6. Brucknerus, Guil. Hieron., Fac. jus. decanus: adlectionem
cur. a Corale Henrico Reschtopf . . . habendam inri-
coris et . . . nonnulla: de praescriptione ejusque temporibus

1719.

proponit.

7. Brucknerus, Guil. Hieron, Fac. jur. decanus : ad
lectionem cursoriam a Georgio Huesco Zakus
... habendam invitatus simulque : de latinitate
corporis juris civis, in pura satique protulit
sit, Dissert. .. 12
13
14
8. Friesen, Jo. Bernhardus, Fac. jur. decanus : ad
lectionem solennem a . . . Johanne Theophilo
Bonzio . . . habendam Programma invita-
torium. 15
16
17
9. Friesen, Jo. Benh., Ord. jur. decanus : Christophorus
Haurici Gumbenbergii . . . lectionem solennem invit.
est. programme auspiciis 18
189
10. Friesen, Jo. Bernhardus : de ordine apponendarum
a reis exceptionum. 25 April. 1719-1744. 19
20
11. Friesen, Johannes Bernhardus : de tutelae et success
si vis legitime nexu.

1719.

21. Stunne, Friedrich Gottlieb: Programme de cathedra
doctorali, quo ad disputationes publicas jurisprudentiae
Struovianae . . . commutationes invitatur.
22. Waldius, St. Georgius: De praemiis veterum scripto-
rarum, rhetorum atque oratorum.
23. Wedelius, Georgius Wolffgangus, Fac. med. Decanus:
Propempticon inang: De vita artista. II. (Disputationis
inang. Caroli Gottlobi Heermannii praemissum)
24. Wedelius, James Adolphus, Fac. med. Decanus:
Propempticon inang: De formacum emendatione III.
(Disputationis inang. Iohannis Erhardi Tonaueri
praemissum).
25. Wildvogelius, Christianus: De sententia condicionali.
26. Wildvogelius, Christianus, Publ. jur. Decanus: De responsione
sine interrogatione . . . Programma inang (lectionis tra-
jecti Nicolai Gerulle praemissum).

1719.

37. Wildvogelius, Christianus: De revocatione feudi illo-
rum, qui in eius alienationem valide consenserunt.

38. Wildvogelius, Christianus, Collegii juridici decanus:
De scripturis territoribus ad l. 14 § 4 C. de iudic.
Programma inaug. (lectioni inaug. Caroli Henrici Hey-
denreich praemissum)

39. Wildvogelius, Christianus: De praecipuis impedimen-
tis vel obstaculis iustitiae.

Fr. Bork. De legem obligante.

577. num 20

1719. 16

18

DISSERTATIO IVRIDICA
DE

I V R E
EPITAPHIORVM

Q V A M

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIE, IVLIE, CLIVIE, MONTIVM,
ANGARIE, GVESTPHALIE,
RELIQVA,

CONSENTIENTE ILLVSTRI ICTORVM ORDINE
PRÆSIDE

VIRO AMPLISSIMO ET CONSVLTISSIMO

DOMINO

NICOLAO PRAGEMANNO

PHIL. ET I. V. D.

AVLÆ AC REGIMINIS SAXO-VINARIENSIS
ADVOCATO ORD.

PATRONO, PRÆCEPTORE AC HOSPITE SVO

ÆTATEM DEVENERANDO

DIE XXIII. DEC. A. O. R. MDCCXIX.

PVBLICÆ DISQVSSIONI SVBMITTIT

A V T O R

SAMVEL DIEZ

VLMA-SVEVVS.

IENÆ LITERIS FICKELSCHERRIANIS.

P. 281.

DISERTATIO IURIDICA
DE

IURIS
EPISTAPHORVM

RECTORIS MAGNIFICENTISSIMO
SEMINARII THEOLOGICI DOMINICI

DOMINO
GUILIELMO HENRICO

DE SACRIS THEOLOGICIS FACULTATIBUS
ASSOCIATIONIS CATHOLICAE
RECTORI

CONSISTENTE IURIS IUDICII ORDINE
P R E S I D E

PRO AMPLISSIMO ET COMMODISSIMO

DOMINO
NICOLAO BRAGMANNINO

PHIL. ET THEOL.
ABTE AC REGIMIS SACR. VIU. ACADEMIE
ADVOCATO ORD.

PATRONO, P R E S B Y T E R O AC HOSPITI SACR.
CATHOLICAE ACADEMIE

DE SACRIS THEOLOGICIS FACULTATIBUS
ASSOCIATIONIS CATHOLICAE
A V T O R

SAMUEL DIER

VIRO
ILLVSTRI ET GENEROSISSIMO
DOMINO
HENRICO DE BESSERER,
à *Shaltingen*
DYNASTIAE LEIPHEIMENSIS
PRÆSVLI SVPREMO
LONGE MERITISSIMO, CELEBERRIMOQVE
DOMINO AC PATRONO SVO GRATIOSO.

ITEMQVE
VIRIS
SVMME REVERENDO ET AMPLISSIMO
DOMINO
IO. GEORGIO DIEZIO,
SERENISSIMO MARCHIONI BADA-DVRLACENSI
A CONSILIIIS ECCLESIASTICIS
AC
HOCHBERGENSIS MARCHIONATVS SVPERINTENDENTE
VIGILANTISSIMO
PATRONO AC PATRVO SVO
AD CINERES VSQVE DEVENERANDO.

NEC NON

PRÆNOBILISSIMO, PRVDENTISSIMO, SPECTATISSI-
MOQVE

DOMINO

WOLFFGANGO THOMAS
SCHELLNEGGERO,

INCLVTÆ REIPUBLICÆ VLMENSIS SENATORI
MÉRITISSIMO, ANNONÆQVE PVBLCÆ

h. t. PRÆFECTO PERQVAM CONSPICVO,
PATRÔNÒ, FAVTORI ET AFFINI SVO

OBSERVANTISSIME COLENDO.

DENIQVE

NOBILISSIMO ATQVE PERSTRENVO

DOMINO

MATTHÆO ZECHIO,

PRÆSIDII VLMENSIS SIGNIFERI

OPTIME MÉRITO

FAVTORI ET AVVNCVLO SVO

OMNI HONORIS ET AMORIS CVLTV PROSEQVENDO.

TENVES HASCE STVDIORVM SVORVM
PRIMITIAS

EA, QVA PAR EST, REVERENTIA ET SVBMISSIONE

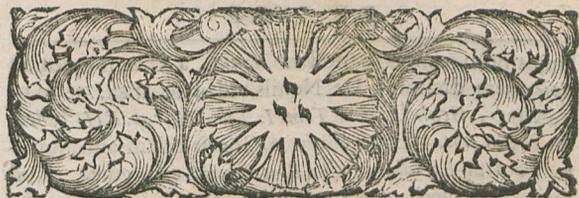
IN DEVOTI GRATIQVE ANIMI TESSERAM

CVM VOFO OMNIGENÆ PROSPERITATIS

STRENÆ LOCO OFFERT

AC SE SIMVLQVE STVDIA SVA CONSECRAT

SAMVEL DIEZ.

Q. D. B. V.

DE

IVRE EPITAPHIORVM.

§. I.

Um juxta monitum VLPANI in *L. i. pr. ff. de I. & I. L. i. §. i. ff. de Pact.* prius nominis habenda sit ratio, hinc etiam, ne præterea in regulas boni methodi impingere videar, antequam rem ipsam aggredior, pauca de vocis Etymologia, homonymia, synonymia & affinibus præmittenda esse duxi. Est autem EPITAPHIVM proprie inscriptio, quæ sit supra sepulchrum, & derivatur a græco ἐπι & τάφω sepelio, quasi dicas, supersepulchrale scil. monumentum. In latiori significato idem est, ac *Epitaphius sermo, Epitaphia oratio*, quod ad sepulchrum proferri soleat, & alias etiam dicitur *Monodia*, lugubris cantus, qui fit a præfica in defunctorum funeribus, quasi unius cantus; Nam ceteris flentibus sola præfica canit. vid. NIC. PEROTTI *Cornu Copia col. 651.*

A

Hu-

Huiusmodi cantus a nostris *Nenia*, a Græcis quoque *Epicedium* dicitur. De Neniis vid. late ALEX. AB ALEXANDRO, *Genial. Dier. Tom. I. Lib. III. cap. VII. p. 626. & seq. in not.* Epitaphium a Græcis etiam alio nomine vocatur *Epiodium*, seu *Epioedum*, canticum, quod dicitur cadaveri nondum sepulto, ex *ἔπι* super, & *ὄδιον*, canticum. In veteri Inscriptione apud GRUTERVM f. 669. Epitaphium pro ipso sepulchro sumitur. Nec non interdum quamlibet Inscriptionem denotat, ut apud SVGERIVM *Lib. de Reb. in Administr. sua gestis, cap. 28. & Lib. de Consecrat. Eccles. S. Dionys. p. 354.* Epitaphium itidem pro quavis inscriptione descripsit eruditus MABILLONIVS in *vita S. Radbodi Hexasticon hoc titulo: Radbodi Epitaphium de Viatico Christi.* vid. DV FRESNE *Glossarium Tom. II. voc. Epitaphium.* Liber it. D. HIERONYMI, qui *de Viris Illustribus* inscribitur, a quibusdam *Epitaphium* dicitur, qui titulus, ut inquit D. AVGVSTINVS probari posset, si eorum tantum hominum vel vitas vel scripta contineret, qui jam defuncti essent. Hinc etiam *Epitaphista* apud SIDONIVM, qui Epitaphia conscribit. vid. ALEX. AB ALEXANDRO *Dier. Genial. Tom. II. Lib. VI. Cap. XIV. p. 598. in not.*

§. II.

Dividuntur Epitaphia ratione formæ in Oratoria, quæ more Elogiorum scribuntur, & Poëtica, quæ Epigrammatis affinia sunt. In genere vero juxta IAC. CVTHERIVM *de Iure Manium Lib. II. Cap. 27.* ponuntur vel ad honorem Defunctorum, vel ad ignominiam, vel etiam in ridiculum eorundem, quæ alias quoque jocosâ

jocosa dicuntur. Ad priorem classē in specie refert laudatus GUTHERIVS *c. l.* Epitaphium illud, quod apud XIPHILINVM extat in *vita Hadriani*: *Hic jacet Similis, cujus ætas multorum annorum fuit, ipse septem dumtaxat annos vixit.* Similis enim hicce per multos annos egregia invitus quidem obiit munia, quibus postea ultro se abdicavit, rurique septem reliquos vitæ annos transegit, atque monumento suo verba hæc inscribi jussit. Præ aliis maxime & huc pertinet Epitaphium, Episcopi cujusdam Gandavi sepulti, in *MISSONS Reisse nach Italien p. m. 1230.* his verbis.

*Ecclesia Antistitē amisit,
Respublica Virum.*

Cujus arguta brevitati major certe Emphasis inest, quam amplissima alia Oratio, ut loquitur d. *MISSON l. c.*

§. III.

In secunda classē varia quoque dantur monumenta, quæ in ignominiam defunctorum ponebantur, exemplum est in *GRUTERO f. 852.*

VIBIÆ O. L. CALTBENI.

LIBERTÆ LENÆ AB. AS-

SE. QVÆSITVM. LVCRO.

SVO. SINE. FRAUDE. ALIORVM.

H. M. H. N. S.

Aliud est exemplum in *MARVILLE Melanges d'histoire & de Litterature vol. III. p. 29.*

Atimeto. Lib.

Cujus. dolo. filiam. amisit. restem. & clavum.

Unde. sibi. collum. alliget.

A 2

Multa

Multa alia hujusmodi inveniuntur alibi passim, in primis in ÆICHERII *Theatro funebri*, Part. IV. sc. V.

§. IV.

Ad tertiam classẽ præcipue referuntur Epitaphia falsa seu jocosa, quæ vel sunt nude ridicula, vel in specie ad deridendum facta, iis nim. qui deprehendi aut rideri meruerunt. Ad hanc classẽ pertinet in primis notum illud Epitaphium, vulgo Est! Est! Est! dictum, cujus historiam late exhibet MISSON in *seiner Reyse nach Italien* p. m. 990. verba inscriptionis hæc sunt: *Est, Est, Est, propt. nimium Est, Io. de Fuc. D. meus mortuus est.* Quæ verba, ut ipse MISSON c. l. monet, nullibi tam accurate descripta videntur, ceu ab ipso factum. Hujus generis ridicula & jocosa inveniuntur ap. BATERLINCK in *Theatro Historico*, Lit. E. quædam etiam in *Argutiis* P. MASENII, in GVEVARRA *P. I. Epist. ad Admiratum*, & in DRAVDIO lectissima, præsertim illa, quæ Ænigma continent, huc vero proprie non spectant.

§. V.

Sic ergo quartam classẽ forte constituent Epitaphia ingenii tantum causa facta, ut plerumque sunt illa, quæ a Poëtis conficiuntur, & ad præcedentes classes convenienter referri nequeunt. Quo pertinent cum primis illa, quæ animalibus constituuntur, de quibus tamen infr. §. 18. Item in specie etiam Ænigmatica; quorum celeberrimum est Enimma Bolognese, ut Itali vocant, ÆLIA, LELIA, CRISPIS, quod commentariis

riis complures Viri doctissimi illustrare tentarunt, & ex antiquo marmore in novo reparari curarunt Bononienses, & imprimis ACHILLES VOLTA Senator, adpositis ad latera nominibus eorum, qui ad ejus explicationem totos tractatus scripserunt. Verba hujus Epitaphii sunt sequentia:

D. M.

ELIA LELIA CRISPIS.

NEC VIR NEC MULIER NEC ANDROGYNIA

NEC PVLLA NEC IVVENIS NEC ANVS

NEC CASTA NEC MERETRIX NEC PVDICA

SED OMNIA

SUBLATA

NEQVE FAME NEQVE FERRO NEQVE VENENO

SED OMNIBVS

NEC COELIS NEC AQVIS NEC TERRIS

SED VBIQVE IACET

IVCIVS AGATHO PRISCIVS

NEC MARITVS NEC AMATOR NEC NECESSARIVS

NEQVE MOERENS NEQVE GAVDENS NEQVE FLENS

HANC

NEC MOLEM NEC PYRAMIDEM NEC SEPVLCRVM

SED OMNIA

SCIT ET NESCIT CVI POSVERIT.

§. VI.

In genere apud Gracos Epitaphia juxta *Legem Platonis* quatuor versus excedere permiffum non erat, ut videri potest in *cic. Lib. II. de LL. in fin.* ubi hæc verba: *Exstrui autem vetat sepulchrum altius, quam*

A 3

quod

quod quinque diebus absolverint, nec e lapide excitari plus, nec imponi, quam quod capiat laudem mortui incisam quatuor heroicis versibus, quos longos appellat Ennius. Quo respicere etiam videntur versus PROPERTII Lib. IV. Eleg. V.

Hoc carmen media dignum me scribe columna,

Sed breve, quod currens vektor ab urbe legat.

Verum a Platone dictum quidem præclare, sed suæ secundum instituta civitatis. Nam aliter factitatum non solum a Græcis suis, sed & a Latinis nostris barbarisque videmus. Inolevit etiam plerisque antiquorum usus, ut soluta frequentius oratione, quam versu Epitaphia sepulchris inscriberent: cum e contrario Græci, & ii quidem antiquissimi, non nisi versu sepulchris inscriptiones adhiberent, quæ & quod elego plerumque carmine fierent, *éλεγα* a Græcis sæpe vocata sunt. Vid. LILII GREG. GTRALDI, *de Vario sepel. ritu lib. Miscellan. Erud. Ital. Tom. III. insertus, pag. 359.*

§. VII.

Epitaphia quoque in diversis linguis simul scripta sæpenumero reperiebantur, ut scil. peregrinantibus & exteris, linguæ Romanæ ignaris, sensus eorum nihilominus innotescat. Uti exemplum est apud CAPITOLINVM in *vita Gordiani III.* cujus Epitaphium in Græca, Latina, Hebraica & Ægyptiaca Lingua scriptum erat. Quo etiam quodammodo referrî potest Epigraphe illa, quam Lingua Hebraica, Græca & Romana cruci, cui Christus affixus erat, imposuit Pilatus. Et in eò maxime notabilis est, quod Christus in folio crucis sedens

dens palam Rex æternus omnium populorum ejus ipsius manu proseribatur, cujus ore fuerat usurpati Regni damnatus, ut loquitur BEZA *in not. ad Job. Cap. XIX. vers. 19.* Græcis v. & Latinis Litteris (quæ certe Gentium sunt) scriptus fuit titulus, ad ostendendum, hunc Regem non Judæis tantum, sed & Gentibus imperaturum, ut idem refert *ad Matth. Cap. XXVII. vers. 37.*

§. VIII.

Sapius etiã monumentis sepulchralibus variæ figuræ incisæ videntur. BRODÆVS enim *Lib. III. Epigr. Græc.* scribit: *Antiquos ejus artis instrumenta, quam apud vivos exercuissent, mortuorum quoque sepulchris insculpsisse.* Ita nim. Archimedes cylindrum sphaera comprehensum sepulchro suo imponi jussit, *cic. s. Tusc. 64.* Cujus exemplo Ramus Logicam suo sepulchro inscribi vult *in præfat. Logica.* Sic ergo hujusmodi figuræ ad explicationem inscriptionis multum conferunt. Ex. gr. in Epitaphio quodam apud GRVTERVM, cujus verba sunt:

D. M.

M. LAURELIO BER.

MAISCO

BENEMERENTI

QVEN. OMNES SODALES

SVI QVERVNT.

non pateret, quis fuerit ille Ermaiscus, nisi ex appositis figuris id ipsum appareat. Ita in dicto monumento figura piscis, piscatorem, & figura navis, nautam illum fuisse indicat. Sic porro figuræ monumentis sepulchralibus incisæ non raro etiã sunt criteria Religionis.

Ita

Ita v. g. varia abbreviaturæ & characteres nominis Christi, columbæ Pacis, Rami Palmarum, signa Crucis & Coronarum in antiquis Epitaphiis pro certo indicant, defunctos Religioni Christianæ addictos fuisse, seque hoc ipso ab Ethnicis distinguere voluisse. vid. MISSION *Lib. cit. p. m. 717.*

§. IX.

Et hinc quoque luculenter satis patet, Epitaphia antiqua non tantum esse valde utilia, verum etiam quam maxime jucunda, vid. MARVILLE *Melanges d'histoire & de Litterature*, ubi *Vol. II. pag. 95.* hæc verba: *La Lecture des anciens Epitaphes, dont nous avons des Recueils, n'est pas une lecture sterile & ennuyeuse. Dans un sujet si triste, il se trouve quantité de traits agreables, & de remarques curieuses touchant l' Histoire & la Morale, qu'il est bon de mettre devant les yeux de jeunes gens, a qui l'on veut donner une belle education.*

§. X.

Probe tamen discernenda sunt Epitaphia a Cenotaphiis; Epitaphium enim sec. dicta §. 7. est monumentum sepulchro impositum. Cenotaphium v. è contrario est sepulchrum inane, h. e. monumentum nudum, pro loco religioso non habendum, arg. *L. 6. §. ult. de Rel. & Sumt. fun.* & ideo iterum ad usus profanos applicari potest. Id quidem religiosum esse, adducto Virgilii testimonio, MARCIANVS credit in *L. 6. §. ult. ff. de R. D.* verum mox ejus sententia refutatur autoritate Rescripti DIVORVM FRATRVM in *L. seq. 7. cod.* Ut adeo

adeo ille §. ult. non magis Lex sit, quam ex. gr. LABEONIS sententia in L. 42. ff. de Act. emp. relata & deinde rejecta, ut & alia ejusdem in L. 60. §. 1. & L. 61. ff. pro soc. & NERVÆ in L. 1. §. ult. & L. 2. ff. de Acq. vel amitt. possess. & PAVLI in L. 1. §. ult. & L. 2. ff. Si quid in fraud. patr. & aliorum sine fine modoque. Pluribus Vid. BINKERSHOECK *Observat. Iur. Rom. Lib. I. Cap. V.*

§. XI.

Pertractatis sic breviter generalioribus, jam ad tractationem specialiore progredior. In hac autem agendum erit (1) de Iure Epitaphii constituendi, (2) de Iure Epitaphii constituti. In prima Sectione quatuor quæstiones considerandæ occurrunt: (1) Quis Epitaphium constituat, (2) Cui imponatur, (3) Ubi, & (4) Quomodo constituatur? In secunda Sectione pariter etiam quatuor membra dijudicanda erunt: (1) Quod Epitaphii constitutio inducat quasi contractum cum defuncto, (2) Quod inducat præsumtionem, & operetur probationem, (3) Quomodo delinquatur circa Epitaphium, & (4) Ex qua causa tolli possit?

§. XII.

In Sectione I. DE IVRE EPITAPHII CONSTITVENDI prima quæstio occurrit: *Quis Epitaphium imponat?* Epitaphium constituunt nonnunquam defuncti in vivis adhuc sibi metipsis, id quod ex multis Inscriptionibus videre licet, ex. gr. GRVT. f. 611.

DONATIVS
 AVG. LIB. ET.
 ANNIA. PRIMITIVA.
 HANC. SEDEM.
 FRVCTVM. LABORIS. SVI.
 VIVI. SIBI. POSVER.

Quemadmodum enim si monumentum heres fecisset, adscribebatur, H.F. i.e. *Heres fecit*, seu *Heredes fecerunt*, vel H.F.C. i.e. *Heres faciendum curavit*. Et quidem si ulro heres, libertus, seu qui alius id sua pecunia fecisset, addebat, *Fecit de suo*. Aut si id testator fieri jussisset, ad debatur H.E.T.F. i.e. *Heredes ex Testamento fecerunt*, vel, *ex voluntate*, aut, *secundum voluntatem fecerunt*. Sic etiam si ipsemet vivus sibi monumentum exstruxisset, adscribebatur V.F. i.e. *Vivens seu Vivus Fecit*: vel V.F.C. i.e. *Vivens seu Vivus Faciendum Curavit*: vel, V.H.S.F.M. i.e. *Vivens seu Vivus Hoc Sibi Fecit Monumentum*, vel *Se Viva Fecit Sibi*. Huc pertinent hæ ap. Valerium Probum notæ, V.S.P. & V.S.L.M. quas ille valere ait: *Vivens sibi posuit*, & *Vivens sibi locum Monumenti*. It. hæ: O.V.F. i.e. *Omnia Vivus Fecit*. & hæ M.C. & M.S.P. i.e. eo interprete: *Monumentum conditum & Memoriae Suae Posuit*. Quod si locum monumenti emissent scribebant, *Vivus comparavit vel emit*, & interdum addebant, *se sibi & suis Fecisse*. Hoc enim significat hæ notæ: V.F.S.E.S. Quas formulas hic recensitas omnes, nec non & alias varias antiquis Inscriptionibus comprobat BRISSONIVS *de Formulis*, & *Solemnibus Populi Rom. Verbis Lib. VII. p. 694. & seqq.* Præterea dis-

Clas

estas formulas non tantum antiquitus sed hodie quoque plerasque adhuc in usu esse ex Epitaphio D. IO. STROMERI, in Templo Academico hic Ienæ sepulti apparet, cujus verba finalia hæc sunt :

HVMANÆ FRAGILITATIS HAVD IMMEMOR , SIBI SVISQVE VIVVS IN SPEM CERTISSIMÆ RESVRRECTIONIS H. M. P. C. ANNO PARTVS SALVTIFERI CLIO XC VII. MENSE NOVEME. DIE VICESIMO SECVNDO.

§. XIII.

Plerumque Epitaphia imponunt proximi cognati, affines, conjuges, &c. qui id sæpe etiam in ipsa Inscriptione exprimunt, Ex. gr. GRVT. *f. 688.*

D. M.

L. IVLI. EPIGONI.

VIXIT. ANNIS. XXVI. M. V. D. XII.

CORPVS. INTEGRVM. CONDITVM.

L. IVLIVS. GAMVS.

PATER. FILIO. PISSIMO.

Aliud ibidem *f. 741.*

FILII.

POSVERVNT. MEMORIAM.

PATRI. SVO.

SATVRNIANO. POTIO. OBTO.

CVM. COMPARE. SVA.

VALENTINIANA. VOLVSIANA.

Elegans quoque epitaphium incisum marmoris in D. Pauli Basilica, Petilii Processii, sedis prætorianæ togati, qui obiit Probo Iunioris Consule, hoc est, anno reparationis Salutis 513. verba ejus ap. DEMPSTERVM *Antiqu. Rom. Lib. V. p. 905. & seq.* hæc sunt :

B 2

Post

Post mortem si vivat amor, si gratia prisca
 Durat in arcanum mentis adacta bonum
 Quamvis Luctificum fratris tamen accipe carmen
 Ne mala sit tumulis extera lingua tuis.
 Te Natura parens omni depinxerat arte,
 Moribus, ingenio, corpore, mente, fide.
 Purus amicitie cultor, servator honesti,
 Eloquio miseros, vel pietate fovens.
 Hinc est, quod toto semper te flebimus avo,
 Quod fuerit juveni vis tibi multa senis.
 Te genetrix, fratresque simul, te compare luctu
 Perpetuis lachrymis plangit amara domus.

HIC. REQUIESCIT. IN. PACE.

B. M.

PETILIVS. PROCESSIVS. V. S. TOGATVS.

INL. P. P. QVI. VIXIT.

PL. M. ANN. XXXVIII. DEB.

E.

SVE. DIE. KAL. IVL. PROBO. IVN. V.

C. COS.

§. XIV.

In genere v. Epitaphia exstruunt, qui curam fun-
 neris gerunt; Pertinet autem fueris cura juxta *L. 12.*
§. 4. de Rel. & Sumt. fun. ad aliquem ex triplici causa.
 Et quidem (1) propter jussum testatoris, sc. si defun-
 ctus vel ante mortem, vel in specie in testamento quem
 elegit. Ubi v. in specie notandum, quod non obstrin-
 gatur ille, cui testator hoc injunxit, ut funerandi mu-
 nus subeat invitus, si emolumento, quod forte hoc in-
 tuitu reliquerat testator, carere velit, *L. 12. §. 4. ff.*
de

de Rel. & Sumt. fun. aut si defunctus eo nomine delegato plane nihil reliquerat, cum Onera honoribus cohæreant, *L. 1. §. 15. seq. ff. de Collat. Bonor.* & non honorati regulariter nec onerari debeant. Et hic quæritur, num, si decedens Monumentum exstruendum alicui delegaverit, hoc pro Mandato haberi possit? cum mandatum personale sit, & Morte utriusque vel Mandantis vel Mandatarii regulariter expiret, arg. *L. 8. §. 3. de Lib. Legat. L. 26. ff. Mandati §. 11. I. eod. L. 6. ff. de Iurisdic.* Mandatum tamen de constituendo Epitaphio cum post mortem demum Mandantis effectum sortiri queat, nec cum monte ejus solvi potest *L. 12. §. ult. Mandati.* Nec obstat *L. f. ff. de Solut.* Verba enim priora loquuntur de stipulatione alterius post mortem meam facta, cum mandatum per se non sufficeret. Ultima vero verba loquuntur de mandata solutione, quæ fieri potest ante mortem; vid. WISSENBACH *ad ff. Exercit. XXXII. th. 19.*

§. XV.

Curam funeris (2) habent nonnulli propter successionem in patrimonium defuncti factam, sive heredes sint ab intestato, sive ex testamento, sive Iure Civili, sive Pratorio. Quod pariter & hodie adhuc heredes in ipsis Epitaphiis plerumque indicant. Ex gr. in Epitaphio M. IO. SYEVI in Templo hujus loci Academico exstante:

D. S.

HIC IVSSO REX SVMMÆ TVO MEA
LANGVIDVS OSSA.

PONO TVI REPETIT SPIRITVS ASTRA,
THRONI,

HOC SATIS EST VOTOQVE MEO
SVBLIMIVS OMNI

QVOD VIDEANT OCVLIVM QVEM
PRIVS ALMA FIDES

TVMVLVS IOHANNIS SVEVII MISNICI, VTRIVSQVE IVRIS ET
PHIL. D. ANTECESSOR. IN HAC VNIVERSITATE. MERITISSIMI,
CVRIÆ PROVINCIALIS: SCABINATVS ADSESSOR, GRAVISSIMI,
CONSILIARII SAX. FIDELISS. NATI ANNÆ. MDLXIV. MOR.
HEN. CLD CXXXIV.

P. P.

PERPETVÆ DEFVNCTI DESIDERATISSIMI MEMORIÆ
AC FAMÆ HAEREDES.

§. XVI.

Pertinet etiam funeris cura & sic Epitaphiorum extractio (3) propter Sanguinis vicinitatem vel aliam necessitudinem ad Parentes, Liberos, Fratres, Cognatos, Affines, Conjuges, &c. de quibus supra §. 13. dictum est. Cum autem Sanguinis vinculum latissime se extendat, in genere observanda est regula hæc: *Quicumque alteri obligatus est ad præstanda alimenta, ille etiam huic defuncto præstare tenetur expensas funeris.* Licet quidem appellatione alimentorum expensæ funeris proprie non contineantur, utpote cum necessitas alendi morte expiret, L. 8. §. 10. ff. de Transact. funus vero post mortem demum curandum; attamen æquitatis ratio hanc regulam extorsit, ut adeo impensæ funeris ultimum hu-

ma-

manitatis officium, ad quod alimentario vivo obligabar, merito reputetur. COLER. *de Aliment. Lib. II. Cap. I. n. 12. seqq.* CARPZOV. *P. II. C. 46. Def. 23. n. 2. & 3.* vid. STRTCK. *VS. Mod. ff. Lib. XI. Tit. VII. §. 42.*

§. XVII.

In extruendis monumentis sepulchralibus i. e. Epitaphiis semper habendus est respectus ad dignitatem defuncti, ita ut non semper necesse sit Epitaphium extruere, etiamsi id decedens ante mortem mandaverit, si scilicet as alienum id impediatur, vel sumtus iste modum facultatum defuncti excedat, pro modo enim facultatum sumtus fieri debent, *L. 14. §. 6. de Rel. & Sumt. fun.* Honestusque modus ubique servandus est, non immodica cujusque luxuria subsequenda, ut in alio casu optime loquitur VLPIANVS *L. 40. pr. de Damn. infect.* Luxum enim hic in tantum jura nostra detestantur, ut etiamsi defunctus talia mandaverit, tanquam inepta voluntas, utpote quæ vivis nocet, & mortuo non prodest, ab heredibus impune spernitur; *L. 113. §. f. ff. de Leg. I. L. 40. §. f. ff. de Aur. & Arg. Leg.* Similiter v. in contumeliam defuncti factum esse censetur, si spreta ejusdem voluntate vel plane nullum, vel nimium vile Epitaphium mandatarius constituat, & defunctus homo sit locuples, vel in dignitate quadam singulari constitutus, quia tale quid potius in contumeliam cedit mortui quam honorem, vid. *L. 14. §. 10. de Rel. & Sumt. fun.* Quod in primis scire interest, si de repetitione sumtuuum funebrium quæstio moveatur, ut scil. neque plus imputetur sumtus nomine quam factum est: neque tantum, quan-

quantum factum si immodice factum est. Deberet enim haberi ratio facultatum ejus, in quem factum est, resté VEPIANO in *L. 14. §. 6. eod.* Exemplum quoque ejus rei refert REBVEFVS *ad Constitutiones Regni Gallie T. I. Tr. de Sentent. provisionali. pr. n. 52.* ubi repetitio denegata fuit illi, qui sepelierat Doctorem præbendarum cum duabus tantum candelis & aliis modicis sumtibus. conf. STRYCK. *Us. Mod. ff. Lib. XI. Tit. VII. §. 70.*

§. XVIII.

Nunc ad *Questionem II. Sectionis I.* recedo, ubi quaeritur: *Cui Epitaphium imponatur?* Epitaphia regulariter constituuntur hominibus; Haud raro vero etiam animalibus, ut nos multa exempla docent, v. gr. equis. Exemplum habet MARVILLE in *Melanges d'histoire & de Litterature, Vol. III. p. 30.* equi cujusdam, qui Martin appellabatur, verba sunt:

Dis. Belluarum.

Martin. nomine. Patria. Illirico. Ephippifero. ac. clitellifero. dorssgero. & clunigero. currenti. saltanti. ac. velociter. ambulanti. destrorsum. & sinistrorsum. facillime. se. volventi. Equarum. ac. Asinarum. admisso. fortissimo. qui. nunquam. ullibi. pedem. incussit. cui. ut. esset. rationalis. præter. verborum. expressionem. nihil. defuit. Artemon. suasius. male. moerens. Equo. optimo. B. M. Pos. vixit. annos. undetriginta. mens. VI. dies. VIII.

Exemplum etiam Epitaphii Mulæ cujusdam Romæ exstantis habet AEICHERIVS in *Theatro Funebri Part. IV. scen. X. p. 255.* his verbis:

Dis pedibus Saxum.

Chinchie Dorssiferæ & cluniferæ ac pesfuctæ & mansuctæ, cujus

cujus, ut insultura desultura commodetur, Pub. Crassus mule sua crasse, beneferenti, suppedaneum hoc cum risu posuit.

Vexit ann. 3. Mens. 15. Dies noct. 2 $\frac{7}{8}$.

Canis etiam Epitaphium exstat in CHTRAEI *Delicias Itin. vagior. in Europa, p. 30.*

Longo ac fido amore probatus Domino senio confectus servata stirpe; hic jacco. Hoc me honore sepulcri heres dignatus est. Rubinio Carulo dulciss. & blandiss. Antonius Theobaldus pos. Ut alia Exempla, quæ inveniuntur in AEICHERIO l.c. quam plurima pratermittam.

§. XIX.

Non vero datur Epitaphium illis, quibus decreta est sepultura inhonesta, sive ignominiosa, quæ absque solennitatibus & ceremoniis, in loco separato extra coemiterium, vel intra illud ad parietes in angulo quodam peragitur, sive *canina* & *asinina*, quæ nomen suum, ut arbitratur Dn. LVDOVICI in *Usu Pract. Dist. Jurid. P. I. p. 110.* sortita est ex loco *Ieremie Cap. XXII. v. 18. & 19.* Ubi Propheta de Rege Iojakim dicit: *Man wird ihn nicht klagen ach Bruder, ach Schwester, man wird nicht ihn klagen ach Herr, ach Edler, Er soll wie ein Esel begraben werden, zuschleiffi und hinaus geworffen für die Thore zu Jerusalem.* CICERO *insepultam* sepulturam vocat. Et est, quando cadaver defuncti extra locum religiosum confectum in bivio vel trivio aut sub patibulum, aut ubi brutorum cadavera abscondi solent, (auf dem Schindanger) a Carnifice terra obtegitur. CARPZOV. *Ipr. Consist. Lib. II. Def. 375. & 382.* Inhonestam autem

C

sepul-

sepulturam expectare tenentur omnes qui non vivunt in gremio Ecclesiæ; *Quibus enim non communicamus vivos, nec mortuis communicare debemus, c. sacris. in pr. X. de Sepult.* Sic v. gr. locum invenit (1) in Hæreticis, pertinacibus scil. *c. 2. de Hæreticis in 6to.* quod tamen non intelligendum est de Romano-Catholicis vel Reformatis, cum hi ad æqualis Iuris fruitionem sunt recepti. *Instr. Pac. art. 5. §. 35.* (2) in iis, qui in torneamenti illicitis vel Duellis perierunt, *c. 1. X. de torneament.* (3) in Excommunicatis, *c. fin. X. de Sepult.* quibus adduntur etiam Blasphemi impœnitentes, LANCELLOTTVS *Instr. Iur. Can. Tit. de Sepult. §. 9.* (4) in contemtoribus verbi divini & Sacramentorum, *c. 12. X. de Sepult.* (5) in Usurariis manifestis *c. 3. de Usur.* & (6) in proprecidis ob malam conscientiam, CARPZOV. *Ipr. Consist. Lib. II. Def. 376. 381. seqq.* vid. pluribus MULLER *ad Struv. Ex. 15. th. 82. Lit. E. seqq.* Et cum istiusmodi personæ ne quidem sepultura Ecclesiastica dignæ habeantur, multo minus Monumenta honorum s. Epitaphia iisdem exstruere fas erit. Quod tamen ad furiosos & Melancholicos sibi manus inferentes, item ad infantes nondum Baptizatos applicari haudquaquam poterit, quippe horum sepultura secundum praxin nonnullorum locorum ad honestas minus solennes pertinet, vid. FINCKELTHAVS *Obsf. 43. num. 16.*

In specie hic etiam monendum est, inhonestam sepulturam de Iure Civili plane ignotam fuisse, nisi unico illo casu, si quis de crimine quodam convictus

victus in carcere decesserit, vel semetipsum interfecerit. Ubi tamen probe sciendum, id non fluxisse ex Avtochiria, verum ex quasi Contractu, ubi certe per tacitum consensum elicitur obligatio, ut videatur lædens vel delinquens pati velle poenam hoc delictum necessario sequentem, qui enim libere & voluntarie delinquit, & in Delictum consentit, consentit quoque poenam se inde pati velle, arg. *L. 34. de Iure Fisci*, ut sic quoque supplicium, quo vivus affici debuisse, & post mortem de illo sumi queat. Alias enim si quis ex tadio vitæ vel impatientia alicujus doloris vel etiam jactationis causâ ut quidam Philosophi, manus sibi metipsum intulerit, istiusmodi *αὐτόχρη*, penitus impunis erat, *L. 3. §. 6. de bon. eor. qui ante sentent. L. 11. §. 3. de his, qui not. infam. L. 6. §. 7. de injusto rupto, irrito facto testam.*

§. XXI.

Prohibetur etiam hodie Epitaphia exstruere illis, quorum memoria post mortem damnatur, quod maxime accidit in reis Criminis læsæ Majestatis, arg. *L. 8. C. ad L. Iul. Maj.* ubi perpetua nomini ejus rei infamia inusta esse debet; quæ memoriæ condemnatio approbata quoque est in *A. B. Tit. 24.* ubi: *daß der Todte und sein Nahn verdammet sey mit seinem Gedechtnuß*, id quod maximam partem profluxit ex crudelitate veterum Imperatorum ad opprimendos innocentes, & imminuendam autoritatem familiarum, conf. Dn. BETER. *Delin. Iur. Civ. Tit. ff. Ad L. Iul. Maj. num. 5.* Quorsum etiam pertinet, quod Majestatis

reus non sit lugendus, *L. 35. ff. de Rel. & Sumt. fun.* cadaver ejus inhumatum relinquendum, *L. 1. ff. de Cadaver. punit.* Statuæ in honorem erectæ deiciendæ, & sic multo minus nova honoris monumenta, qualia sunt Epitaphia, exstruenda. Talis memoriæ condemnatio obtigit *Caspari Colignio*, Magno Thalassiarcho Regni Galliæ, a. 1572. referente id *THVANO*; & novissime a. 1663. d. 24. Jul. *Cornificio*, Comiti ab Ulfefeld, Supremo Aulae in Dania Magistro, prout videre est apud *IO. PHILIPP.* in *Usu Pr. Inst. L. 4. Eclog. 80. n. 9.* add. *HOPPIVS Comment. ad Inst. §. 3. de Publ. Indic.*

§. XXII.

Nonnunquam tamen ponuntur etiam hujus criminis reis uti columnæ, vulgo *Schand-Sæulen*, ita & Epitaphia, ad ignominiam spectantia; (In præcedentibus enim ut & seqq. §§phis neque de locofis, nec ignominiosis, sed tantummodo de illis quæ in honorem defuncti ponebantur, sermo est.) Istius modi *Schand-Sæule* hodie adhuc, ni fallor, existat in Hassia; Et talis Epitaphii exemplum habet *GOTTFRIED ARNOLD.* in *seiner Kirchen- und Ketzer-Historie Tom. II. Lib. XVI. Cap. XXXII. §. 37.* quod positum fuit *Nic. Crellio* primum Consiliario Christiani I. Principis Saxonie Electoralis, postmodum etiam Cancellario ejusdem Electoratus, qui Criminis Laesæ Majestatis argutus Dresdæ capite plexus est; verba Inscriptionis sepulchralis hæc sunt: *A Deo pro Iustitia Christianus II. D. G. Dux & Elector Saxonie, supplicio de hoste pacis & quietis publicæ turbatore secundum leges sumto, Patre Patriæ & Casare juse*
vin-

vindicante in pene memoriam, audacie errorem atque sceleratis in exemplum; Rom. 13. Die Obrigkeit tragt das Schwerdt nicht umsonst. Time DEVM, honora Casarem. HARTNACCIUS Auctar. Hist. Univ. pag. 1043. Confer. aliud Epigramma apud MICH. SACHS. P. IV. Der Kayserlichen Chronick, pag. 483.

§. XXIII.

Porro nec Epitaphium datur illis, qui post delictum demortui sunt, modo scilicet defunctus ante obitum confessus & convictus sit, & sic condemnatus moriatur unde etiam sola suspicio ad privandam Sepulturam & Epitaphium haud sufficit, vid. MULLER *ad Struv. Ex. 15. tb. 83. in fin.* Non tamen uti sepultura sic & Epitaphiorum exstructio deneganda est illis, qui dubia morte perierunt: Favorabilis enim est Sepultura; & Religionis interesse dicitur monumenta extrui & exornari in *L. 1. §. 6. de Mort. infer.* & horum denegatio est nota poenae promerita, qua in illis, de quorum nece vel obitu certi nihil constat, locum non habet; Praesumptionem enim innocentiae urget pietas, ut hinc contra charitatem Christianam ad sepulturam denegationem vel sepulturam inhonestam non sit deveniendum, arg. *L. 1. §. ff. de cadaver. punit.*

§. XXIV.

Singularis quoque hic obvenit quaestio, num scilicet si quis v. gr. centum legaverit Ecclesiae, addita tamen hac conditione, ut illi post mortem in eadem Ecclesia locus sepulturae concedatur, atque Epitaphium

constituatur; Postea vero idem ob crimen aliquod commissum patibulo suspendatur, vel rotæ imponatur, & sic sepultura honesta privetur, consequenter in loco sacro humari prohibeatur, num, dico, legatum istud conditionaliter relictum, conditione non impleta nihilominus Ecclesiæ debeatur? Et decidit Glossa, quæ casum habet in terminis, Quod sic, Tom. III. pag. 1450.

§. XXV.

Supereft & alia adhuc quæstio, de Monstrosis, num scil. hisce Epitaphia imponere liceat? Et primum omnium probe distinguendum est inter Monstra & Ostenta, cum omne quidem Monstrum sit Ostentum, sed non omne ostentum pro monstro habeatur. Ostenti enim appellatio latius patet quam monstri. Et ostentum significat omne id, quod præter naturæ consuetudinem est natum, si scil. natura membra humana vel ampliavit vel mutavit, vel imminuit, *L. 35. de V.S. L. 10. de Edilit. Edict.* Monstrum vero est, quod contra formam humani generis converso more & quasi prodigium naturæ nascitur ita ut alterius magis sit generis & animalis, quam hominis, *L. 135. de V.S.* Et tales partus monstrosi, forma humana destituti ab ordine hominum expugnantur, conf. THOLOSANVS *Synt. Iur. Univ. Lib. VII. Cap. II. n. 9.* add. *L. 14. ff. de Stat. Hom. & L. 3. C. de Postb. hered. instit.* neque baptizantur vid. MENOCHIVS *de Arbitr. Iud. Quæst. Cent. V. cap. 491. n. 26.* & sine fraudè & impune necari possunt, si scil. nullum rationis humanæ indicium in iisdem appareat, nec non impetu belluino ferantur, vid. WIS-

SEN

SENBACH *ad Tit. ff. de V. S. Disp. XIV. tb. 1.* illaque juxta antiquam Romuli Legem suffocari solere, ex GODDÆO in *l. 38. n. 16. de V. S.* refert GRÖNWEGEN *ad L. 14. ff. de Stat. Hom.* sic etiam sepelienda non sunt, vid. ROTH. *de Iur. Sepult. Cap. IV. n. 134.* add. MULLER *ad Struv. Ex. 3. tb. 4. lit. B.* & consequenter illis Epitaphia imponi nec possunt, nec debent.

§. XXVI.

Nunc III. quoque I. Sectionis Quæstio consideranda est; *Ubi nim. Epitaphia constituantur?* Et in genere, ut ex ipsa Etymologia nominis Epitaphii apparet, constituuntur super sepulchra, *Domus*, ut ita dixerim, *defunctorum*, *L. 4. C. de Sepulchr. Viol.* Hinc ergo ante omnia videndum, ubi *sepulchra* fieri permissum sit? Apud Romanos ab initio pro lubitu locus Religiosus fiebat, §. 9. *J. de R. D.* Sic v. gr. mortuos suos sepeliabant in agris, THOLOSANVS *S. I. V. Lib. XXXIX. Cap. 13. n. 16.* & *Lib. XXXIII. Cap. 23. n. 4. & 8.* vel etiam in aliis fundis propriis. Plerumque vero secundum viam publicam sepulchra fiebant. Hinc oriebantur solennes Epitaphiorum formulæ: SISTE VIATOR, aliaque similes. Causam, quare ad vias sepulchra veteres exstruxerint adducit VARRO *Lib. V. de Lingua Lat.* quo scilicet prætereuntes admonerent, & se fuisse, & illos esse mortales, CUIACIUS *Tom. IV. p. 511.* cuius consuetudinis, quare juxta viam ponerentur sepulchra, ex antiquo quoque lapide desumi potest ratio, GRVT. *f. 431.*

T. LOLLIVS, T. LOLLII, MASCVLVS,
 IIIIVIR. BONDICOMENSIS,
 HIC. PROPTER, VIAM. POSITVS,
 VT. DICANT. PRÆTEREVNTES,
 LOLLI. VALE.

Sæpius etiam in propriis ædibus antiquitus defunctorum cadavera humabantur. Unde & remansit Larium Penatumque religio, qui ea de causa domi à gentibus colerentur. Verum ea mox consuetudo, ut fœda ac tetra, antiquata, & in totum sublata est, adeo ut etiam LL. XII. Tabb. vetitum sit, id quod & SCto Duillio Cons. approbatum est: Ex qua re in usu loquendi verba illa venere, *educere*, & *efferre*. Vid. LILII GREGORII GTRALDI *Tr. de Sepulchris & vario sepeliendi ritu, qui Miscelaneis Italicis Eruditis Tom. III. insertus est, pag. 364.* cujus prohibitionis rationem quoque affert THOLOSANVS *S. I. U. Lib. XXXIII. Cap. 23. n. 8. & 9.* forsan ne tabes aërem urbanum inficeret, vel ne licentia illa sepeliendi familiaris daret delinquendi & occisos occultandi occasionem.

§. XXVII.

LL. XII. Tabb. etiam cautum erat, ne in urbe mortuos sepelirent, verba enim Legis sunt: *Hominem Mortuum in Vrbe ne sepelito neve urito*, PAVLVVS *Lib. I. Sent. tit. 21.* quod etiam rescriptis Principum confirmatum erat *L. 3. §. 1. de sepulc. viol.* idque vel propter ignis periculum, CIC. *Lib. II. de LL.* vel ne sacra Civitatis funestarentur, PAVLVVS *cit. loc.* Et etiamsi gentibus instituti hujus causa præcipua fuit fortassis, ut in urbibus

mun-

mundities servaretur, & aer minus inficeretur ex cada-
verum putrescentium factore, tamen in Dei populo majus
mysterium observatum fuit in hac re. Nam funerum de-
ductione extra urbes publice testabantur, defunctos jam
e mundo exivisse, & alterius civitatis cives factos esse, ejus-
rim. quam in caelis habent, quotquot per fidem filii Dei
facti sunt, quae verba sunt HOSPINIANI De Origine, Pro-
cessu, Usu & Abusu Templorum, &c. Lib. III. Cap. I.
fol. 87.

§. XXVIII.

Verum jam ante LL. XII. Tabb. non nisi singu-
laris honoris & virtutis causa (utpote quae Legibus cos-
solvisset; Sicut etiam Virgines Vestales, quae LL. non
tenebantur, in urbe sepulchra habuerunt, CVIACIVS
Tom. IV. p. 375.) in urbe sepeliri concessum fuisse CI-
CERO Lib. II. de LL. attestatur. Tum id non tantum
in urbe Roma, sed etiam in municipiis Lege DIOCLE-
TIANI & MAXIMINIANI Impp. in L. 12. C. de Rel. ne scil.
sanctum municipiorum Ius polluatur, & in ipsa deni-
que urbe Constantinopolitana per L. 6. C. Theodof. de
Sepulc. viol. ut observetur sancte fuit constitutum, vid.
ZIEGLER. ad Inst. Lancellotti Tit. de Sepult. §. 1. quod
Imp. THEODOSIVS M. per L. 12. C. de SS. Eccl. etiam
ad Apostolorum & Martyrum sedes extendebat. Non
tantummodo vero apud Romanos, sed etiam apud alios
Gentes, v. gr. Athenienses Lege Solonis, vid. CIC.
Ep. ad Fam. L. IV. Ep. ad Sulpicium, huncce morem
observatum fuisse ex PLVTARCHO constat. LEO demum
Philosophus Legem hanc XII. Tabb. per Nov. 53. pe-

D

nitus

nitus sustulit, & sive extra muros, sive intra civitatem quis mortuos sepelire volet, perficiendæ voluntatis facultatem dedit, sed rationibus non adeo prægnantibus, ut ait CARPZOV. *Ipr. Consist. Lib. II. Def. 389. n. 2.*

§. XXIX.

Postea vero Ius sepulturæ non ut antiquitus privati arbitrio relinquebatur, tum ob mala, quæ inde clam fieri poterant, tum ut honestius & ritu Ecclesiastico humarentur cadavera defunctorum, THOLOSANVS *S. I. U. Lib. II. Cap. XIII. num. 4.* verum in Coemeteriorum loca, ad communem sepulturam destinata mortuos inferre constitutum est. Et dicuntur hæc loca κοιμητήρια, Coemeteria, nempe quod tantummodo dormire, & in vitam æternam excitandos credamus, *Germ. Gottesacker*, in quo scilicet corpora piorum, veluti grana quædam in spem futuræ messis seminantur, *1. Cor. 15. vers. 35. seq. Iob. 12. vers. 24.* CARPZOV. *Ipr. Consist. Lib. II. Def. 385. n. 8. & 12.* Quod & innuere videtur PERERIVS in *Cap. 50. Gen. vers. 13.* inquit: *Coemeterium vocabant, voce fidei ac pietatis plena, resurrectionis videlicet spem testificante, declaranteque Dei omnipotentiam, qui tanta facilitate possit mortuos ad vitam revocare, quanta potest quilibet nostrum excitare dormientem.* Plerumque Coemeteria habentur extra Civitatem, in nonnullis tamen locis etiam intra Civitatem prope Ecclesiam, quod tamen, quia ex frequentioribus funeribus metui potest contagium, merito ex parte corrigendum esse censet BRVNNEMANN. *in Iur. Eccles. Lib. II. Cap.*

Cap. II. §. 12. & CARPZOV. in *Ipr. Consist. Lib. II. Def.*
385. n. 1. seqq.

§. XXX.

Postmodum tractu temporis paulatim etiam Iu-
na permiserunt in ipsis quoque Ecclesiis mortuos sepe-
lire. Quæ de re PANVINUS in *lib. de ritu sepeliendi mor-*
tuos sic scribit: *Cum antiquitus, inquit, tantum extra*
urbem in Coemeteriis hominum corpora sepelirentur, pace
Ecclesie data intra Urbes ad templorum lamina, postea
etiam in ipsis templis sepeliri mos invaluit. Constantinus
in porticu templi Apostolorum Constantinopoli: Honorius
in porticu templi S. Petri Rome, ejus uxor intra idem
templum sepulti sunt, &c. id quod & adhuc hod. hono-
ratoribus defunctis solet concedi; vel quod defuncto
dignitas & fama ex loco consecrato accedat; vel quod
tutior ejusmodi censeatur locus, ne forsan ab impiis ca-
daver aut ossa defunctorum effodiantur, vel facinorosi
postea in eodem sepulchro condantur, CARPZOV. *Ipr.*
Consist. Lib. II. Def. 389. vel quod minus ibi spiritibus
immundis vexentur cadavera, cum ex superstitione vul-
gi in sepulchris demones versari credantur, quapro-
pter etiam coemeteria apud Pontificios benedicuntur,
ut eo ipso spectra impediuntur, LANCELLOTTVS *Inst.*
Iur. Can. Tit. de Sepult. §. 7. Quæ ipsa Pontificiorum
opinionè niti quoque videntur preces illæ, quibus no-
stri Ecclesiæ Ministri publice utuntur, quando mortem
alicujus annunciant: *Gott gebe dem Körper in der Erde*
eine sanffte Ruhe, licet non desint hujus formulæ excu-
sationes, conf. CHEMNIT. *Exam. Concil. Trident. p. 3.* add.

IOH. TOB. MAIOR *Diff. de Orat. pro defunct. contra Grot. edit.*

§. XXXI.

Extra Cœmeterium sepultura non solet permitti hodie, BRUNNEMANN. *in Iur. Eccl. Lib. II. Cap. II. §. 12.* Quia enim hodie sepulturae jus publici juris est, id sibi privatus vindicare nequit. Cum itaque cœmeteria auctoritate publica sint constituta, licitum quidem est, in alterius parochiæ cœmeterio (v. gr. si affectionis causa uxor ad sepulchrum prædefuncti mariti humari velit) sepulchrum eligere, *c. 1. 3. 4. 10. de Sepult.* (Quemadmodum etiam in cœmeteriis privata cujusque familiæ sepulchra esse posse usus approbavit, THOLOSANVS, *S. I. U. Lib. XXXIII. cap. 23. n. 10.*) non tamen in loco plane non religioso extra cœmeterium aliquod, *c. 3. X. eod. nisi superioris accesserit auctoritas.* ZIEGLER *ad Inst. Lan-*

§. XXXII.

Verum Patrono Sepultura privata extra Cœmeterium non est deneganda. Ex præjudicio quidem communi quoque promanavit opinio, Nobilibus, licet Ius Patronatus habeant, nullo modo licere dormitoria juxta suas ædes construere, qualem casum exhibet STRICKIUS *in not. ad Brunnemanni Ius Eccl. Lib. II. Cap. II. §. 2.* Cum enim Nobilis talis, quatenus est Patronus Ecclesiæ, ejus etiam utitur sacris, integrum quoque illi est, cœmeterium publicum suadente necessitate vel ampliare, vel novum exstruere, sibi in Ecclesia quæ alias non debet esse cadaverum receptaculum, sepul-

pulturam, & quidem in loco honestiori, juxta altare, extruere, suæque familiæ in perpetuum applicare, *ESPEN Part. II. Jur. Eccl. Tit. 25. c. 7. §. 39. & Tit. 38. c. 2. §. 46.* Quo posito, ratio superesse non videtur, ob quam pro se & iis, qui de familia illius sunt, privatum in castro suo dormitorium constituere non possit, maxime si ubi degit nullum reperiat templum. *BOEHMER de Iure Erigendi Cæmeterium, Cap. II. §. 18.*

§. XXXIII.

Multi tamen volentes in Cæmeterio non sepeliuntur, sed in locum extraneum repelluntur indigni, *BARBOSA Jur. Eccl. Lib. II. cap. 10.* humanur nim. juxta §. 19. vel ubi brutorum cadavera abscondi solent, vel ad patibulum, vel etiam in alio inhonesto extra cæmeterium loco. De Cadaveribus quidem punitorum pœnitentium aliud sentit *LANCELOTTVS in Inst. Jur. Can. eosque sepulturæ Ecclesiasticæ tradendos esse censet Lib. II. Tit. XXIV. §. 13.* ex superaddita ratione, quod, cum pro peccatis suis pœnam extremam solverint, & digne pœnituerint, non bis id ipsum judicet Deus. Verum negatio sepulturæ non tam fit in pœnam, quam in exemplum, ut deterreantur a simili facinore alii. Satis enim est, id quod mortuis accidit, a vivis metui, ut hoc pacto a peccato retrahantur, *ZIEGLER in Not. ibidem.*

§. XXXIV.

Interdum quidem ex speciali eademque publica permissione, etiam personis, alias inhoneste infamæ asinine sepeliendis, honesta sepultura, si non in cæmeterio,

terio, tamen in loco privato sive proprio, congeditur. Ubi pariter, si ex consensu superiorum monumentum quoddam seu Epitaphium forsitan exstructum sit, illud violare omnino nefas existimatur. Qualem casum superioribus modo diebus a singulari amico in terminis per litteras communicatum accepi, eundemque hic apponere non incongruum fesse existimavi. Verba sunt hæc: Hat sich ein Färber N. N. aus Desperation dahin verführen lassen / daß er seinem vermeynten elenden Leben durch Ersäuffung abgeholfen / worauff von der Obrigkeit gewöhnlicher massen locus sepulturæ honestus denegiret / und hingegen der Schind-Änger angewiesen wurde. Es brachten es aber des Propricidæ Freunde noch so weit / daß der Körper zwar nicht in commune Cœmeterium, doch aber auf eine gemeine Wiese / die denen Erben des Unglückseligen zustunde / begraben wurde / woselbst auch die Erben ein ziemlich feines Epitaphium, (aber alles consentientibus Superioribus) aufrichteten. Es wird aber in der allgemeinen Erbtheilung diese Wiese einem von denen Erben zugeschlagen / welcher sie wieder dem tertio verkauft / der aber alsobald das Epitaphium will abreißen lassen / worüber sich die Erben beschwehren. Er Respondebatur: daß Beklagter dieses zu thun nicht befugt / sondern er das Epitaphium und monumentum sepulchrale, licet Infelicis Propricidæ, in statu quo zu lassen / und deswegen cautionem de non amplius turbando zu bestellen schuldig seye. D. N. W.

§. XXXV.

Cui simpliciter denegatur sepultura publica, is tamen sepeliri potest in horto vel alio loco privato, ex fapius dicta ratione, ne corpus hominis inhumatum relinquatur, & odorem ingratum excitet, RIPA in *tr. de Peste*, num. 102. Etsi enim ipsi defuncto facilis iactura sepulchri est, sive humatus, sive inhumatus maneat, cum ejus corpus post mortem omni sensu careat. Tamen inprimis viventium gratia sepultura reperta est, quibus cadavera, tanquam naribus foetida, & oculis infecta occultantur, sec. RIPAM in *d. tr. de Peste*, num. 98. 99. COLERVS de *Process. Execut. Part. I. Cap. VI. n. 120.*

§. XXXVI.

Restat adhuc & ultima I. huius Sectionis quaestio: *Quomodo scil. Epitaphia constituantur?* Quae cum jam supra occasione Quaestionis I. in totum propemodum ad illam responsum sit, nunc ordinis tantum gratia brevissimis quidem attingenda erit. Primo omnium Epitaphia constituuntur secundum voluntatem defuncti, qui id vel ante mortem certae alicui personae mandat, vid. §. 14. vel in vivis adhuc sibi metipsi Epitaphium constituit, de quo §. 12. vel etiam monumento post mortem quadam inscribi jubet, uti Exemplum est in PLINII *Epist. lib. VI. Ep. 10.* ubi Virginius Rufus, vir nunquam satis laudatus, cujus virtutes & dignitates enarrat d. PLINIVS *Lib. II. Ep. 1.* mandaverat caveratque ut divinum illud & immortale factum versibus inscriberetur:

Hic

*Hic situs est Rufus, pulso qui vindice quondam,
Imperium asseruit non sibi sed patrie.*

Tum vero deficiente testatoris iussu, secundum voluntatem heredis sepultura, & sic etiam Epitaphiorum constructio fieri debet, de quo *supr.* §. 15. vid. MOLLER *ad Const. Saxon. l. 29. 20.* Si vero denique neuter aliquid disponat, secundum conditionem vel dignitatem defuncti Epitaphia constituuntur, vid. §. 17. Hæc sufficiant de Jure Epitaphii constituendi.

§. XXXVII.

Nunc DE IVRE EPITAPHII CONSTITVTI, ubi quatuor etiam consideranda veniunt membra. Primum: *Epitaphiorum constructio, inducit quasi contractum cum Defuncto*, nam quemadmodum quis, viventis negotium sine mandato gerens, obligat sibi Dominum, *l. 1. de Neg. gest.* Ita & qui propter funus aliquid impendit, cum defuncto contrahere creditur, *L. 1. de Rel. & Sumt. fun. junct. l. 14. §. 13. & 15. ibid.* Ex quo fundamento etiam impensæ funeris repeti queunt, modo 1.) nec sint immodicæ nec nimis modicæ, *L. 14. §. 6. & 10. de Rel.* vid. *supr.* §. 14. (2.) animo repetendi illæ factæ sint, & non pietatis, misericordiæ aut affectionis causæ quis funeraverit, de quo tamen in antecessum protestari tutius est, ut ait ZOESIVS *ad ff. Tit. de Rel. & sumt. Fun. n. 8. arg. l. 14. §. 7. eod.* Sicuti & protestatio ad hoc utilis est, ne videatur hereditati se immiscuisse, vel eam divisisse, *d. l. 14. §. 6. eod.* In dubio tamen præsumitur quis sumtus funebres fecisse animo repetendi, arg. *L. 25. pr. de probat.* Non quidem quoad quantitatem

tem expensarum requiritur exacta probatio, sed sufficit per conjecturas verisimiles ex boni viri arbitrio ostendere tantum impensum esse, *sec. BALBVM in L. 4. C. de Petit. Hered. vid. PFEIL Conf. Part. II. pag. 55. §. 3.*

§. XXXVIII.

Non tamen æque favorabiles censentur monumenti ac funeris sumtus, idque maxime ob *L. 1. §. 1. ad L. Falcid.* ubi dicitur, monumenti ædificationem non ita necessariam esse, ut sit funus & sepultura; Ex ipsa tamen *§. 19. & seq. L. 2.* luculenter patet, id tantum verum esse, si non fuerit necessarium, monumentum exstruere, vel plus impensum sit, quam quod sufficiat ad speciem modicam monumenti. Si ergo familiae dignitas postular, ut exstruatur, vel si amplissimarum fuit facultatum defunctus, modicæ hæ impensæ non adeo curantur, arg. *L. 12. §. 5. & L. 14. §. 6. de Rel. & Sumt. fun. add. L. 14. §. 4. eod.* ubi expresse impensa marmoris etiam impensis funeris annumeratur, ut sic non dubium sit, quin sumtus in monumentum vel Epitaphium facti reliquis impensis funebribus accenseantur, & sic detrahendi sint ut æs alienum, *BRVNEMANN. in Comment. ad ff. L. 1. §. 19. ad L. Falcid.* modo scil. ut in omnibus ita & in hoc sumtu ad dignitatem & facultatem defuncti respectus habeatur, juxta *L. 1. §. 19. in fin. ad L. Falcid. & L. 2. eod.* Etsi quidem monumentorum ornamenta magnifica neque vivis neque mortuis videantur proficere, nec absolute necessaria sunt, cum sine iis funus sepeliri possit, *d. L. 1. §. f. ad L. Falcid.* Subest tamen & hic Religionis favor, *L. 1. §. 6. de Mort. in fer.*

& sunt mortuis honorifica ad memoriam eorum colenda, & vivis solatia, L. 2. §. 6. de Rel. & Sumt. fun.

§. XXXIX.

Præterea sunt & alii funeris sumtus qui non magis necessarii sunt ac monumenti; Ex. gr. Unguenta, L. 37. pr. de Rel. & Sumt. Fun. id quod etiam ex L. XII. Tab. videre licet, qua sic cautum erat: *Servilis unctura omnisque circumpotatio tollatur*, ASIN. ad L. 12. §. 5. n. 21. de Rel. Si enim sumtus talis plane necessarius fuisset, cur L. XII. Tab. cit. unctura hujus honorem denegasset servis defunctis, & usus ejus etiam hodie restrictus esset, cum ille non amplius indiscrete omnibus pateat, eatenus scilicet ut ista in funus alienum impensa ad sumtus funebres referri omnino queant, sed tunc demum, si ad unguenta Magnatum, Principum, aliarumve personarum Illustrium cadavera fuerit adhibita, CARPZOV. *Ipr. Con-sist. Lib. II. Def. 392. n. 8. seqq.* quod idem est, ac si dicere velis, si dignitas defuncti id requirat, quæ etiam in impensa monumenti præcipue est attendenda.

§. XL.

Secundo etiam *Epitaphia inducunt præsumptionem & operantur probationem, partim mortis*; Epitaphia enim non nisi mortuis constitui per se clarum est, & Cenotaphia in nostris Ecclesiis vix frequentata esse asserit SCHILTER. Ex. IV. §. 4. Mors vero probanda est in secundis nuptiis & in hereditate. *Partim etiam ju-
ris*

ris ibi sepeliendi, juxta L. 10. de probat. ubi monumenta publica, qualia etiam sunt Epitaphia, potiora testibus esse expresse dicitur, ut sic ne quidem probatio in contrarium admittatur. At valde obstare videtur L. 6. C. de Rel. & Sumt. fun. Verum cum in b. L. de Libertis tantummodo sermo sit, generaliter ex ea non est probandum, quod inscriptiones monumentorum non probent, sed hoc tantum, si non appareat de voluntate ejus, cui positum est monumentum, MENOCH. de Præsumt. Lib. II. Præf. 59. n. 7. vid. BRUNNEMANN ad b. L. At vero si de voluntate testatoris constat, ejusmodi monumentum omnimodam fidem habere ex L. 10. cit. de probat. apparet.

§. XLI.

Qua vim probandi tamen interest, si de dominio vel possessione quaritur. In petitorio enim non est ex Insignibus & inscriptione Epitaphii plena probatio, sed tantum præsumtio, MENOCH. de præsumt. Lib. III. præf. 130. n. 33. quæ quidem in illa se fundantem liberat a probatione, & alteri dominium sibi asserenti onus probandi integrum relinquit. In possessorio autem, ubi non statim apparet, sepulchri possessionem penes alium esse, contra Ecclesiam ejusque provisores ex iisdem plena probatio est. Verosimile enim non est, quibus rerum Ecclesiæ cura incumbit, passuros ab iis Insignia vel nomina sepulchro indi, quos possessores nolent, vid. MEVII Decif. Part. IX. Dec. 141.

E 2

§. XLII.

§. XLII.

Tertio jam quaeritur: *Quomodo circa Epitaphium delinquatur?* Delinquitur autem circa Epitaphium 1.) si id sit injuriosum, si v. gr. injuriosum quid sepulchro inscribatur vel imponatur, quo casu actio injuriarum heredibus contra injuriantem competit, quia per defunctum heredes injuriati censentur, *L. 1. §. 4. & 6. it. L. 27. de Injur.* Non minus autem delinquitur circa Epitaphium, si id sit minus honorificum, quando scil. minus quam oportet & facultates defuncti requirunt, expensum sit, quod pariter habetur pro injuria defuncto facta, arg. *L. 14. §. 10. de Rel. & Sumt. fun.* add. MOLLER *ad Proc. Saxon. I. 28. 11.* vid. supr. §. 17.

§. XLIII.

In primis autem 2.) circa Epitaphium delinquitur violando, veluti si quis saxa vel marmora sepulchri vel columnas auferat, vel monumentum aut Insignia vel imagines monumento infixas destruat, aut simile quid committat, *L. 2. C. de sepul. viol.* HAHN *ad Wesenb. eod. Tit. n. 2.* In sententiis PAULI inter alia quoque & haec verba leguntur: *Qui monumento inscriptos titulos craserit, vel statuam everterit, vel quid ex eodem traxerit, lapidem columnamve sustulerit, sepulchrum violasse censetur.* Titulos vocat inscriptiones sepulchrorum aut monumentorum, ut passim in antiquis monumentis, T. F. I. Statua affixa pars monumenti est, *L. 2. de sepul. viol.* ideoque sepulchri violati actione tenetur, is, qui eam invertit. CULACIUS *Op. Tom. IV. pag. 511. b. c.* Maleficus

Ieficis enim affines sunt sepulchrorum violatores, lafa-
rum religionum rei. *L. 1. C. d. Sepul. viol.*

§. XLIV.

73. 7011 Sepulchra autem violentantium poena eadem hodie
obtinet, qua a CONSTANTINO Imp. in *L. 4. C. de Sepul.
viol.* statuta est. Ita ut Epitaphia, Imagines, Statuas,
vel alia monumenta sepulchralia destruens vel auferens,
praeter restitutionem illarum rerum fractarum vel ab-
latarum & hodie in X. librarum auri poenam Fisco infer-
endam incidat, vid. CARPZOV. *Proc. Crim. P. II. Qu.
83. n. 64. seqq.* & BERLICH. *P. IV. Concl. 47. n. 41.* Ve-
luti etiam ita Scabini Lipsiensis Mense Junio Anno
1568. ad consultationem Nobilis a Limpach responde-
runt: Hat einer von Adel Balthasar von Hiedenberg
genandt / kurz verrückter Zeit aus lauter Frevel und
Muthwill zu Lang in der Kirchen / da Georg Pauer
euer Schwester Mann begraben liegt / desselben Gra-
be Stein / darauf euer Adeltich Wappen gehauen und
gebildet gewesen / Euch und Eurem Geschlecht zu
Schämpff und Nachtheil / zerschlagen / so wird er de-
rohalben mit der Straffe / so in Eurem Käyserlichen
Adels Brieff / des Copey ihr uns zugeschicket / ein-
verleibet / billich belegt / und mag darüber von def-
wegen daß er den Grab Stein zerschlagen / vermind-
ge gemeiner beschriebenen Käyserlichen Rech-
te / als ein Beschädiger des Begräbnisses um 10. Pf.
Goldes in Straff genommen werden. V. R. W.
add. ECK. §. 5. *fin.* WISENBACH *Tit. de Sepul. viol. th. 12.*

M V T M E 3

122

in fin. ubi usum illius Tituli non esse minorem hodie, quam fuit olim, affirmat.

§. XLV.

Restat adhuc Membrum IV. ubi quæritur, *ex qua causa tolli possint Epitaphia?* & Resp. Epitaphia non nisi ob urgentem necessitatem posse tolli, deficiente enim necessitate sepulchrum eo ipso violaretur. Inter necessitatis casus autem numeratur præcipue subselliorum in templis structura, quæ tamen non indistincte & absolute suscipienda est, sed necessitas extructionis præ oculis habenda, ita ut sine movente causâ vix permittatur eorum ædificatio. Inter moventes vero & sufficientes causas primario refertur incrementum populi, LINCK *in tr. de Jur. Templ. Cap. V. pag. 107.* certis enim in Civitatibus multitudo fidelium adeo excrescit, ita ut subsellia Ecclesiastica cæteris Parochianis vix ac ne vix quidem sufficiant, quare de nova novorum subselliorum extructione Ecclesiæ Curatores curam præprimis habeant, uti haud pridem etiam contigit Lipsiæ in Ecclesia ad D. Nicolaum, PHILIPPI *Diss. de Subselliis, Cap. II. §. 1. in fin.* quo nim. audientibus verbum Dei commodior suppeditetur occasio, devote orandi, verbumque divinum discendi, arg. *I. Cor. 14. vers. 40.* Si itaque quædam in templo extantia monumenta apud structuram subselliorum impedimentum afferrent, illa in casu necessitatis removeri, & in alium locum transferri posse, certe extra dubium est.

T A N T V M.

Nati, denati, & quos turgida conti-
net alvus,

Astræa capiunt iudice quisque
suum.

Eusebie frustra pro extinctis plorat & orat,
Pocula defunctis nec dat Hygæa sua.

Funera post hominum custos Themis unica
vivit,

Protegit hæc tumulos & monumenta
pia.

Hincque TVOS sibi nunc hæc doctos ven-
dicat ausus,

Quos DIEZI! in cathedra prodis ho-
nore graves.

Faustus eo, veluti coepisti, tramite pergas,
Sic ad honoris erunt hæc TIBI Tempora
fores.

*Prenobilissimo atque Clare Docto Domino
Auctori Respondenti, de Specimine Acade-
mico eleganti, erudito, egregieque defenso
gratulaturus acclamat*

IOANN. THEOPHILVS BONZIVS,
L. V. Candidatus. Vlm.
Opponens.

F

Quid titulos homines, quid splendida nomina ja-
ctant?

Verbaque quid tumulis addita vana volunt?
Ne mirare, citam tumulos sentire ruinam,
Factus enim & atrox livor opercula premit,
Nec diuturna puto nec vera Epitaphia; virtus,
Quæ non ipsa fruuit, nec sua jura volunt.
His pro lugubribus verbis encomia scribo,
Conatu DIEZI, quæ paris ipse tuo.

Sic

*Nobilissimo atque Doctissimo Domino Respondenti
cum voto omnigena prosperitatis
gratulatur:*

GEORGIUS GVILIELMVS SCHOEPPERLINVS,
Nordlingensis, LL. Stud.
Opponens.

DVm Docte monstras, quid circa Epitaphia Iuris?

Pulcra struis laudi nunc Monumenta tuæ.
Sed quid Amice! petis? quænam fidei monumenta
Ipse struam nostræ patriæ rura petens.
Bina TIBI condam, nunc faustos apprecor ausus,
Cordaque polliceor post mea fida TVIS.

*FræNobilissimo & Doctissimo Dn. Respondenti,
Amico æstumatissimo, de publico hoc erudi-
tionis suæ testimonio gratulatur omnia se-
cunda apprecans*

IOH. IACOB BECK, Th. Cultor,
Ravensburgo-Suevus.
Opponens.

Dulcis amice, TIBI, scandenti pulpita docta,
Fauſta precaturus, penſito thema Tuum.
Iura reſoluendo ſignati carmine Saxi,
Præſtas defunctis præſidium validum,
Incertus tamen, an labor hic ſit laude beandus,
Cum cinis factum neſciat in tumulis?
Aſt, ſis mente bona, ſoluentur præmia, namque
Officium viuis ſolucere Tu fatagis.
Scilicet, obſtringis Tibi viuos bocce labore,
His olim uſuros Iuribus examines.
Ergo, laude Tuum tollant ad ſidera munus
Viui, & retribuatur noſtra Salana, precor.

Hiſce Doctiſſimo Domino DIEZIO
gratulatur, & fauſta quæuis
apprecatur

SERVATIVUS DE SCHAD.
à Mittel Biberach.

Iura refers DIEZI lapidum queis verba leguntur
Inſcripta; Hinc laudem te meruiſſe doces.
Efficis, ut Patria, ut multi latentur amici,
Utque bos ſectatus gratuler ipſe Tibi.
Perge, ut, quos ſpiras, acquirere poſſis honores,
Letitiam porro teſter ut ipſe meam.

gratulabundus
adpoſuit

G. F. THOMAS.

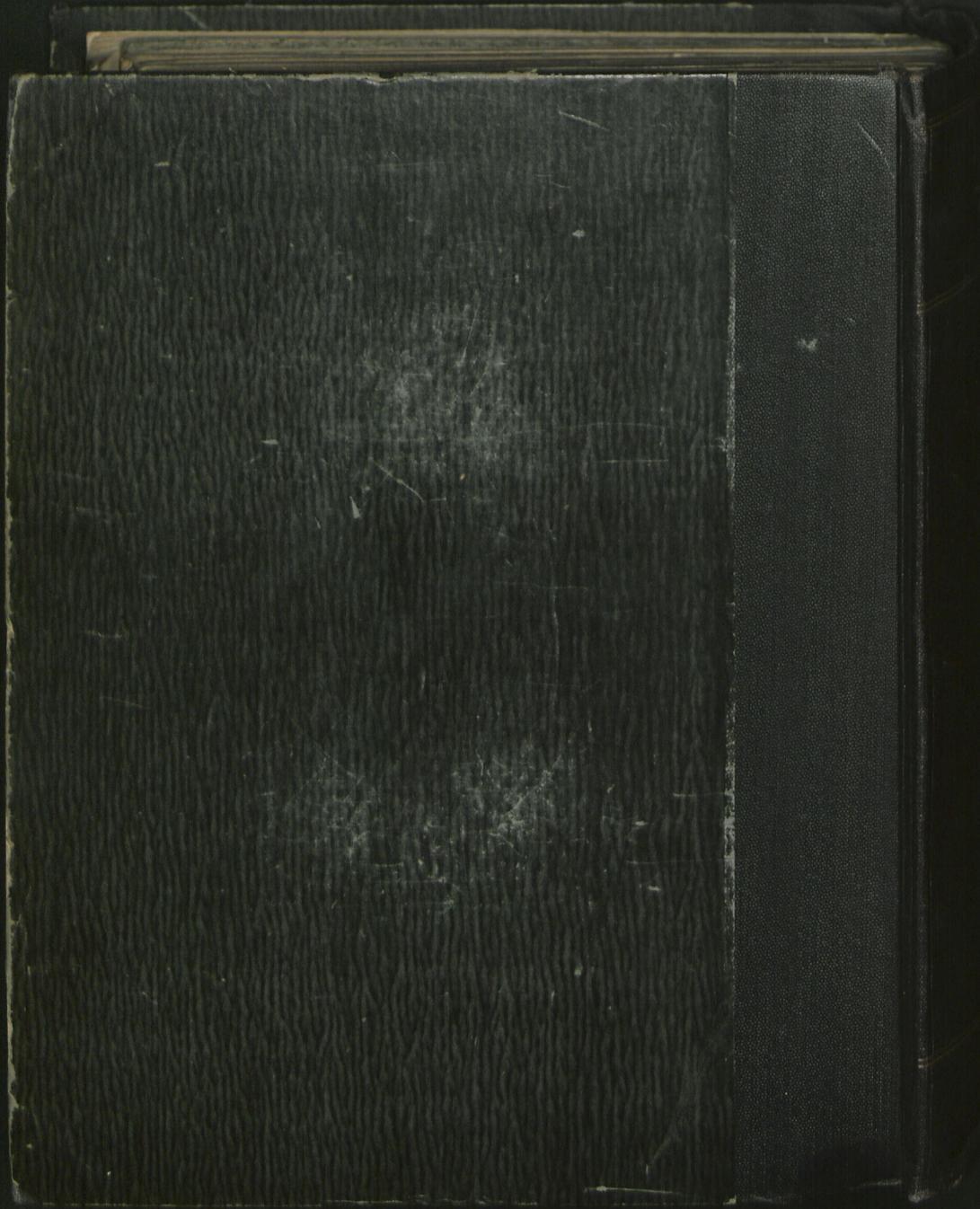
Nur für den Lesesaal!

ULB Halle 3
003 594 416

SB

577. num 20

1719. 16.

18

DISSERTATIO IVRIDICA
DE

IVRE EPITAPHIORVM

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIE, IVLIE, CLIVIE, MONTIVM,
ANGARIE, GVESTPHALIE,
RELIOVA,

CONSENTIENTE ILLVSTRI ICTORVM ORDINE
PRÆSIDE

VIRO AMPLISSIMO ET CONSVLTISSIMO

DOMINO

NICOLAO PRAGEMANNO

PHIL. ET I. V. D.

AVLE AC REGIMINIS SAXO-VINARIENSIS
ADVOCATO ORD.

PATRONO, PRÆCEPTORE AC HOSPITE SVO

ETATEM DEVENERANDO

DIE XXIII. DEC. A. O. R. M DCC XIX.

PVBLCÆ DISQVISITIONI SVEMITTIT

A V T O R

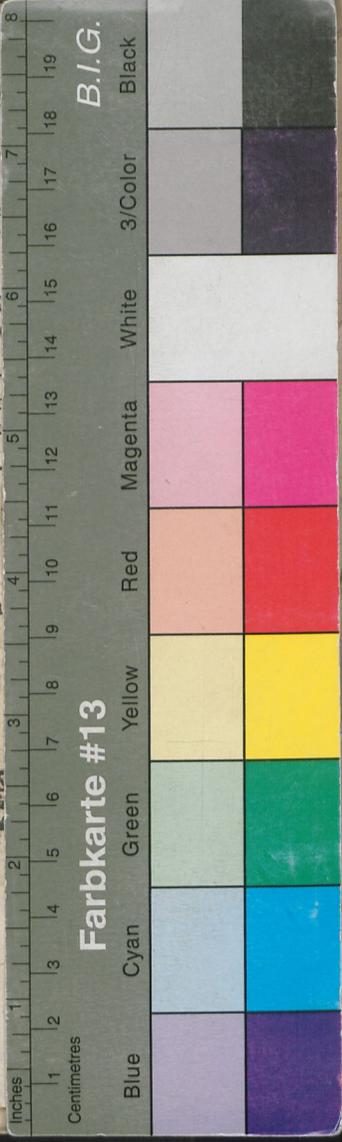
SAMVEL DIEZ

VLMA-SVEVVS.

IENÆ LITERIS FICKELSCHERRIANIS.

P. 381.

B.I.G.

Farbkarte #13